

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright
2012 heinäkuu 26

Antti Rautiainen

Valtiovallan vastaisku

Antti Rautiainen
Valtiovallan vastaisku
2007

Artikkeli on alunperin julkaistu anarkismin.netin Asem-sivuistolla
osoitteessa <http://asem.anarkismi.net/?p=valtiovallan>
Haettu 26.7.2012 osoitteesta: [http://takku.net/
article.php/20071111133719670](http://takku.net/article.php/20071111133719670)

2007

tekaistut syytekohtat, vaan koko yhteiskunnan läpäisevä harhakuulo, että ”Suomen poliisi ei vain voi tehdä tällaista”.

haitanteosta virkamiehelle, 42:ta niskoittelusta, seitsemää lait-
tomasta naamioitumisesta, seitsemää toisten vahingoittamiseen
soveltuvia esineitä tai aineita koskevien säädösten rikkomisesta
(näistä yhdellä oli artesaaninopinnoissa tarvittava mattoveitsi,
kolmella avainketju, kahdella metallitankoja ja yhdellä pesäpal-
lomaila), yhtä ampuma-aserikoksesta (Eestistä tuodun pippu-
rikaasusumutteen hallussapito) ja yhtä järjestysrikkomuksesta
(spray-maalin hallussapito). Monilla on useampia syytteitä.

Osan teot ovat tallentuneet videolle ja jotkut ovat myös tun-
nustaneet syytekohtia. Enemmistö on kuitenkin syytettynä joko
paikalle jäämisestä, sieltä poistumisen yrittämisestä, poliisin
erehtymisestä tai vääränlaiselle näyttämisestä. Olosuhteet huo-
mioon ottaen on myös helppo ymmärtää niitä, jotka kohdistivat
poliisia vastaan harkittua tai harkitsematonta vastarintaa.

Vaikka ylin valtiojohto hyväksyikin poliisin toimet Smash
ASEM!-mielensäntöyksessä mukisematta, virkavaltaa kuitenkin
kritisoitiin niin paljon että paineet toimenpiteiden oikeuttami-
seen ovat kovat. Tämän vuoksi kymmenet enemmän tai vähem-
män sattumanvaraisesti kiinniotetut, joista suuri osa ei ole kos-
kaan enemminkin osallistunut mihinkään mielenilmaisuihin, jou-
tuvat massiiviseen oikeusrumbaan. On selvää, että langettavat
päätökset tässä näytösoikeudenkäynnissä merkitsisivät kansa-
laisvapauksien kapenemista Suomessa pitkäksi aikaa, sitä paitsi
syyttömien (ja oikeutettua vastarintaa tehneiden) tuomitsemi-
nen on väärin jo sinänsä. On välttämätöntä toimia yhdessä, jotta
voisimme taata mahdollisimman monien syytteiden kaatumisen,
ja mahdollisimman hyvän puolustuksen kaikille. Syytetyt ovat
kaikilta mahdollisilta elämänalueilta, ja edustavat kaikkia mah-
dollisia poliittisia (ja apoliittisia ja anti-poliittisia) näkemyksiä.
Vaikka osa ei hyväksykään toistensa (tai edes itsensä) toimintaa
tapahtumien aikana, virkavallan ylilyönteihin on pakko puut-
tua yhdessä. Meidän suurin ongelmamme kun ei ole yksittäiset

Smash ASEM!-mielensäntöyksessä on kulunut jo yli vuosi,
kun tapaukset tulevat käräjäoikeuden käsittelyyn syksyllä 2007.
Oikeuskäsittelyn tuloksia voi vielä vain arvuutella, mutta esitut-
kinnan tulokset kertovat mikä on poliisin tarina tapahtumista.

Poliisijohdon alkuperäisen kannan mukaan väistämättä synty-
mässä ollut mellakka onnistuttiin ennaltaehkäisemään. Ketään
vastaan ei kuitenkaan ole löydetty todisteita mellakan valmiste-
lemisestä tai johtamisesta, joten tarinaa on ollut pakko muuttaa
– nyt Helsingin keskustassa tapahtuikin mellakka, jonka virka-
valta onnistui nujertamaan tuntikausien kamppailun jälkeen.

136:ta kiinniotetusta kuitenkin 50:tä ei olla syyttämässä mis-
tään, tässä joukossa kaikki poliisilain mukaan ”ennaltaehkäi-
sevästi” kiinniotetut. 86:ta syytetyistä kuitenkin vain 33:lla on
syytteitä mellakasta tai väkivaltaisesta mellakasta.

Mellakka ja väkivaltainen mellakka ovat erikoisia rikoksia,
koska niissä toimija ei ole rikoksen tekijä vaan väkijoukko. Syy-
lisyyteen riittää pelkästään väkijoukossa oleminen, eli tässä ta-
pauksessa se, että on joutunut poliisin saartamaksi. On vaikea
arvioida kuinka osa syytetyistä on tullut paikalle osoittamaan
mieltä, koska moni ei ole kommentoinut poliisille tekemisiään
päivän aikana. Esitutkintapöytäkirjan mukaan arvioisin, että yli
puolet syytetyistä on ollut paikalla vain uteliaisuuttaan, tai on
joutunut sattumalta poliisin saartamaksi.

Tämä versio on saanut yllättävänkin paljon tukea tiedotusvä-
lineissä, mutta poliisi tietysti pyrkii sen kieltämään. Erityisesti
oikeuden todistusaineistona käytettävä DVD on valmistettu pro-
pagandaelokuvien sääntöjen mukaan – lukuisissa otoksissa täh-
dennetään, miten mielensäntöajat olivat muka päässeet vapaasti
poistumaan alueelta. Pisin näistä katkelmista kestää kolme mi-
nuuttia, jonka aikana kuitenkin vain yksi perhe lapsen kanssa
päästetään poistumaan alueelta. Äänentoistolaitteilla kuulutetut

kuulutukset, joista kukaan ei saanut mitään selvää, on miksattu kuulumaan selvästi.

Syytetyistä 52 on otettu kiinni Kiasmalla, moni ei ole kuulusteluissa kertonut kiinnioton yksityiskohdista, mutta ainakin 12 kiinniotetuista kertoi, että heidät on otettu kiinni poistumisjonosta. Näistä kahdestatoista vain kolmen väitettiin käyttäytyneen väkivaltaisesti, loput on otettu kiinni esimerkiksi hidastelun vuoksi. Muutama on pidätetty pullojen heittämisestä, mutta koska näyttöä ei ole löytynyt, heitä syytetään yksinomaan siitä, että he ovat olleet paikalla yhdeksän jälkeen, joten ”on aihetta epäillä että he ovat jättäneet poistumiskäskyn noudattamatta”. Näyttö monia pullojen heittämisestä syytettyjä vastaan on hyvin heikoissa kanteissa, monia on otettu kiinni vasta pitkän aikaa väitetyn pullojen heittelyn jälkeen, ja vain tuntomerkkien, ei silminnäköjäläusunnon perusteella. Eräiden kahden syytetyn kiinniottokäsky on kulkenut neljän poliisin kautta, joista ensimmäinen on nähnyt pullonheiton, kaksi seurailut heitä tuntomerkkien perusteella ja kolmas ottanut kiinni ulostulojonosta. Kolme ensimmäistä poliisimiestä eivät kuitenkaan kyenneet tunnistamaan kumpaakaan jälkeensä valokuvien perusteella. Aika heikoin perustein poliisit ovat näitäkin kahta paikalle osunutta passittamassa vankilaan neljästä kuukaudesta neljään vuoteen, mikä on ”virkamiehen väkivaltaisen vastustamisen” rangaistusasteikko. Erästä pullojen heittämisestä syytettyä vastaan ei ole mitään muuta todistusaineistoa kun hänen oma lausuntonsa, jonka hän on varmaankin tehnyt poliisin luvattua päästää hänet putkasta pois sitä vastaan. Poliisin tarkoitus on selvästi vain viedä mahdollisimman monet käräjille, jotta he voisivat luoda tarinan raivoavasta väkijoukosta. Joko poliisia ei huoleta se, että suuri osa nostetuista syytteistä tullaan nauramaan ulos käräjiltä, tai se luottaa että oikeudenkäynnin mittasuhteet johtavat liukuhinakäsittelyyn jossa syytettyjen oikeusturva on heikko.

Kiasman edessä olleet ymmärsivät nopeasti, että ulos jonottaminen voi tietää passitusta putkaan melko mielivaltaisin perustein. On ymmärrettävää, ettei kellään ollut kiire Kisahallin tai Pasilan putkaan jatkamaan illanviettoa. Eräs yritti oma-aloitteisesti ryömiä poliisien kilpirivistön ali, tuloksena syyte haitanteosta virkamiehelle. Siis jos jäät paikalle, olet syyllinen mellakkaan, ja jos poistut, haittaat virkamiehen toimintaa.

Mellakkasäädökset ovat niin epämääräisiä, että halutessaan poliisi olisi varmasti voinut syyttää kaikkia viittäkymmentäkahdeksalla Kiasmalla kiinniotettua syytettyä väkivaltaisesta mellakasta – siihenhän riittäisi yksi ainoa väkijoukosta heitetty pullo. Käytännössä väkivaltaisesta mellakasta on kuitenkin syytetty vain ihmisiä, joita syytetään myös ”virkavallan väkivaltaisesta vastustamisesta”. ”Tavallisesta” mellakasta (joka siis ilmeisesti lainsäätäjien mukaan on ”väkivallaton”) on jostain syystä syytetty vain kuutta henkilöä 86:ta syytetystä, joista kolmen kohdalla tämä on ainoa syyte. On melko epäselvää, millä perusteella nämä kuusi ”mellakoitsijaa” on sitten valittu muiden joukosta, muutamien kohdalla ilmeisesti ei ole vain keksitty mitään muuta syytettä. Kiasmalla kiinni otetuista kaikkiaan kahdeksallatoista on jompi kumpi mellakkasyyte (”väkivaltainen” tai ”väkivallaton”), Lasipalatsin puolella kiinniotetuista näitä syytteitä on viidellätoista. Kaikkiaan syytetyistä 26 on otettu kiinni Lasipalatsilla ja kahdeksan Perunatorin alueella, jossa tapahtumia seuranneet saarrettiin, kuulutettiin että ”muut kun anarkistit voivat poistua” ja ”anarkistin näköiset” oli viety putkaan. Sittemmin jokaista ”anarkistin näköistä” kohden on kuitenkin löytynyt poliisi todistamaan, että hän ei ole poistunut poliisin saartorenkasta (jonka yrittäminen taas olisi ollut ”haitantekoa virkamiehelle”).

Väkivaltaisen mellakan, virkamiehen väkivaltaisen vastustamisen ja mellakan lisäksi kiinniotetuista vielä 34:ä syytetään